

допълва съставянето на платежния баланс - използва се главно за оценка на ефектите на ПЧИ върху платежния баланс (до каква степен задграничното производство на филиалите допълва или замества износа от САЩ). До средата на 70-те години също по-голям акцент се поставя върху износа на ПЧИ от САЩ, който по това време е много по-голям от вноса на ПЧИ в страната.

С увеличаването и на износа, и на вноса на ПЧИ през 70 и 80-те години в САЩ расте интересът към неотнасящи се към платежния баланс аспекти на ПЧИ като техните ефекти върху производството, технологиите, заетостта и т.н. Това води до разширяване на наблюдаваните показатели. Едновременно с това вниманието постепенно започва да се поделва поравно върху движението на ПЧИ в двете посоки - износ и внос. Днес САЩ имат добре организирана система за набиране на широк кръг информация както за износа на ПЧИ от САЩ и дейността на американските ТНК в чужбина, така и за вноса на ПЧИ и дейността на чуждите ТНК в САЩ. Държавната институция, която концентрира цялата информация, е Бюрото за икономически анализи (БИА) към Министерството на търговията на САЩ. БИА набира данни от различни източници - разнообразни правителствени институции и агенции, но също и чрез пряко и задължително изследване на фирмите, провеждането на което е легализирано със закон през 1976 г. (International Investment Survey Act). През целия период на своето съществуване БИА развива, разширява и усъвършенства статистиката на ПЧИ в САЩ, процес, който продължава и днес, като се стреми да върви в крак с измененията в световната икономика.

Тъй като целта на настоящата статия е аргументирането на необходимостта от система от показатели, измерващи влиянието на вноса на ПЧИ върху приемащата икономика (позовавайки се и на чуждия опит), вниманието по-нататък ще бъде насочено към статистическата информация за измерването на вноса на ПЧИ в САЩ и влиянието на чуждите ТНК върху американската икономика. Сега за този аспект на ПЧИ в САЩ Бюрото за икономически анализи събира две основни категории информация: 1) данни за потока и запаса на внесените ПЧИ - като част от задачата по съставянето на платежния баланс и определянето на международната инвестиционна позиция на страната, и 2) т.нар. финансова и оперативна информация за дейността на американските филиали на чужди ТНК. Последната категория обхваща широк кръг от показатели, измерващи влиянието на чуждестранните производители върху реалната икономика. Сред тях са: общи активи на филиалите, продукт (добавена стойност), продажби, заетост, разходи за НИРД, износ и внос и т.н.

Набирането на финансова и оперативна информация за дейността на филиалите на чужди ТНК на територията на САЩ, която е основният обект на внимание тук, се извършва от БИА чрез два вида изследвания: базови